

Syyskokouksen päätös
26.11.2005

Maatiainen – Det lantliga kulturvet ry:n toimintasuunnitelma 2006

A. YLEISTÄ

Maatiainen – Det lantliga kulturvet ry (jatkossa Maatiainen) on aatteellinen yhdistys, jonka pyrkimyksenä on ”säilyttää ja edistää kulttuurikasvien ja kotieläinten lajinsisäistä monimuotoisuutta sekä kulttuuriympäristöjen biologista monimuotoisuutta sekä levittää alan osaamista ja käytännön taitoja” (yhdistyksen säännöt). Maatiainen kokoaa jäsenikseen kulttuurikasveja ja maatiiseläimistä sekä perinnemaisemien monimuotoisuudesta kiinnostuneita henkilöitä. Maatiaisen toiminnassa on kolme pääsektoria: maatiaiskasvit, maatiiseläimet sekä perinnemaisemat.

B. VARSINAINEN JÄSENTOIMINTA JA TOIMINTASEKTOREITA YHDISTÄVÄ TOIMINTA

1. Jäsenet – yhdistyksen tärkein voimavara

Yhdistyksen jäsenmäärä oli 1428 marraskuussa 2005. Pyritään lisäämään jäsenten määrää yli 1500:aan. Pyritään saamaan jäseniä entistä enemmän mukaan yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin ja paikallistoimintaan.

Ilman lukuisten jäsenten uutteraa talkootyötä, yhdistyksemme ei voisi toimia. Toimintavuoden aikana pyritään jatkamaan hyviksi havaittujen talkooryhmien toimintaa ja perustamaan uusia erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

2. Toimisto

Maatiaisen toimisto on osoitteessa Stenbäckinkatu 10, 00250 Helsinki. Alkuvuodesta toimistosta vastaa Anja Alanko yleiskoordinaattorina huhtikuun loppuun, minkä jälkeen pyritään löytämään uusi ratkaisu taloudellisen tilanteen rajoissa. Toimistoa pidetään auki jäsenille vähintään yhtenä päivänä viikossa lukuun ottamatta kesälomakautta. Toimistossa hoidetaan yhdistyksen jokapäiväisiä töitä, kuten yhdistyksen hallintoa, jäsenasioita ja siementilausten toimittamista. Toimisto on kokoontumispaikka yhdistyksen hallitukselle ja toimintaryhmille.

3. Paikallisryhmät

Pohjois-Karjalan ja Pirkanmaan paikallisryhmä jatkavat toimintaansa. Etelä-Savon paikallisryhmän (Marjaana Kovanen) perustaminen on valmisteilla. Pyritään perustamaan uusia paikallisryhmiä muuallekin maahan, esimerkiksi Ahvenanmaalle, Pohjanmaalle, Lappiin sekä Turun ja Oulun seuduille.

4. Toimintaryhmät

Toimintaryhminä jatkavat ruokaryhmä (Anja Alanko), ruusuryhmä (Pentti Alanko, Pirkko Kahila), siemenryhmä (Leila Karppinen), näyttelyryhmä (Minna Alanko), maatiaiseläimet (Marjaana Kovanen, Tarja Niemelä) ja maisemaryhmä (Pentti Alanko, Anja Alanko). Toimintavuoden aikana pyritään perustamaan ainakin museoryhmä.

Toimintaryhmien toivotaan järjestävän pienimuotoisia tutustumisretkiä lähiympäristöönsä. Kohteina voivat olla arboretumit, puistot, yksityispihat, kasvitieteelliset puutarhat, näytetarhat maatalousoppilaitoksissa ja museoalueet. Idean ydin: kootaan porukka ja lähdetään.

5. Maatiainen-lehti

Jäsenlehti ilmestyy 4 kertaa. Aktivoidaan jäseniä osallistumaan lehden tekoon ja käyttämään lehteä monipuolisesti. Paikallis- ja toimintaryhmille varataan palstatilaa. Lehden uusi toimittaja aloittaa työnsä toimintavuoden alussa. Lehden taittajana jatkaa Johanna Onnela.

6. Kotisivut

Pyritään muodostamaan Maatiaisen www-sivuista kanava, jolla voidaan välittää tietoa hyvinkin lyhyellä varoitusajalla. Opetellaan käyttämään kotisivuja ajankohtaisten asioiden tiedotusväylänä. Kotisivujen toimittajana jatkaa Päivi Nummenranta.

7. Yhteistyö museoiden kanssa

Jatketaan yhteistyötä Seurasaaren ystävien ja Sommelo ry:n kanssa. Tarjotaan siemeniä osana jäsenhankintaa museokauppoihin myyntiin. Esitellään Maatiaisen työtä jossain sopivassa museoalan lehdessä. Tehdään tunnetuksi elävää kulttuuriperintöä esitteleviä museoita.

8. Retki Turun seudulle kesäkuussa

Reitti: Puutarhantutkimuslaitos, Piikkiö (hedelmäpuut, alppirusut), Tuorlan maatalousoppilaitos (puutarhahistoriallinen museo), Kuusiston linna, Kuralan kylämäki, Vanhalinna, Liedon Nautelankoski, Kaks Kerran Brinkhall. Oppaina ovat Annmaj Rönning ja Peter Tigerstedt.

9. Maatiaistalkoot – osallistu ja opi!

Järjestetään yhdet tai useammat maatiaistalkoot kesäkaudella Hirvensalmen Taavetti ja Alma -tilalla Etelä-Savossa. Raivataan ja korjataan perinnepihaa ja -rakennuksia. Tehdään vuodenvuorokiertoon sopivia ajankohtaistöitä puutarhassa sekä istutetaan uusia omena-, luumu- tai päärynäpuita. Samalla tutustutaan ahvenanmaanlampaiden ja hevosten hoitoon. Taavetti ja Alma -tilan emäntänä ja talkoovastaavana on Dina Samaletdin.

10. Paikallisretket pääkaupunkiseudulla

Maatiainen järjestää ainakin pääkaupunkiseudulla omakustanteisia paikallisretkiä jäsenten kiinnostuksen mukaan. Alustavasti retkikohteiksi on harkittu seuraavia: Niskalan arboretum ja Viikin arboretum Helsingissä, Ainola ja Halosen taiteilijakoti Tuusulassa, Karkalin luonnonpuisto ja hiidenkirnut Lohjalla ja Överbyn puutarhaoppilaitos, Kumpulan kasvitieteellinen puutarha,

Alppipuisto ja Leninipuisto Helsingissä ja Hvitträsk Kirkkonummella. Retkien järjestäjänä on Leila Karppinen.

11. Maatiaiskohteista tiedottaminen

Kannustetaan lehden ja kotisivujen välityksellä jäseniä järjestämään paikallisretkiä jäsenille tärkeisiin kohteisiin. Lyhyen esittelyn lisäksi tarvitaan karttatiedot, aukioloajat, sisäänpääsyhinnat ja yhteystiedot. Lyhyet esittelyt ja omat kokemukset tuovat elävyyttä lehteen.

C. TOIMINTASEKTORIKOHTAISET SUUNNITELMAT

MAATIAISKASVIT

1. Vuoden maatiaiskasvi: Humala

Toimintavuoden aikana tehdään humalaa tunnetuksi lehdessä, www-sivuilla ja tapahtumissa. Jäsenten toivotaan tuovan humalaa taimipäiville.

2. Maatiaiskasvien siemenvälitys

Yhdistys on työllistänyt Leila Karppisen siemenvastaavaksi 14.10.2006 asti. Kokopäivätoimisen siemenvastaavan työpanos jäntevoittaa siementoimintaa entisestään. Jos jäsen- ja siementulot ovat toimintavuonna edellisvuoden tasolla, yhdistys pyrkii jatkamaan siemenvastaavan työllistämistä seuraavaksi vuodeksi.

Vuoden 2006 siemenhinnasto pyritään saamaan valmiiksi helmikuussa. Luettelon painopiste on edelleen vanhoissa kasvilajeissa ja kannoissa. Jäseniä kannustetaan kertomaan kasviensa historioita ja niihin liittyviä muistoja, tarinoita, menestymistietoja jne. Ne julkaistaan siemenluettelon yhteydessä tai, jos tarina on sinne liian pitkä, lehdessä artikkelina.

Uusia kasvilajeja otetaan siemenlistalle sen mukaan, mitä jäsenet puutarhoissaan saavat ne menestymään. Pyritään saamaan siemenvalikoimaan lisää mauste- ja hyötykasvien vanhoja kantoja ja lajikkeita. Selvitetään mahdollisuudet tuoda siemeniä Venäjältä.

Siementen myynti on jäsenhankinnan paras valtti. Siemeniä pyritään saamaan myyntiin museokauppoihin, Ruohonjuureen, tapahtumiin, koulutustilaisuuksiin ja messuille. Siemenlähetyksen laskutusta kehitetään aika- ja raharesurssien puitteissa.

3. Taimipäivät

Toukokuun loppupuolella pidetään yksipäiväiset kevättaimipäivät ja syyskuussa samoin yksipäiväiset syystaimipäivät. Myytävät ja vaihdettavat taimet saadaan lahjoituksina jäseniltä. Tiedotetaan tapahtumasta paikallismedioissa lehden ja kotisivujen lisäksi. Taimipäivien järjestäjänä on Olavi Niemi.

4. Tapahtumat

Kaskinaurista pöytään

Tammikuussa järjestetään ravintola Silvo Pleessä Helsingissä tilaisuus, jossa tutustutaan vanhojen hyötykasvien ominaisuuksiin ja maistellaan niistä tehtyjä ruokia. Pöytään johdattajana on Anja Alanko.

Maatiaiskoju Helsingin pitäjän kirkonkylän perinnetapahtumaan

Kootaan yhdessä pääkaupunkiseudun maataisaktivistien kanssa maatiaiskoju ja esitellään Maataisen toimintaa Helsingin pitäjän kirkonkylän syysmarkkinoilla, jonne pyritään myös järjestämään mahdollisuus maistaa humalalla maustettua sahtia. Tapahtuma on syksyllä. Kotiseutuoppaana on Liisa Jääskeläinen.

Viljaa ja leipää Inkeristä

Toimintavuoden aikana järjestetään yhdessä asiasta kiinnostuvan inkeriläisseuran kanssa tilaisuus, jossa tehdään tunnetuksi Inkeristä löydettyjä maataisviljalajikkeita. Samassa tilaisuudessa voisi olla perinteisten inkeriläisten leivonnaisten myyjäiset. Asiantuntijana on Hannu Ahokas.

5. Näyttelyt ja messut

Osallistutaan huhtikuussa Helsingin Messukeskuksessa pidettävään Piha 2006 -näyttelyyn omalla osastolla. Jos talkoovoimaa riittää, osallistutaan myös muihin näyttelyihin ja messuihin. Mahdollista olisi myös osallistua Tampereen ja Turun kevätpuutarhamessuille.

6. Koulutus ja luennot

- Omenapuiden varttamiskurssi keväällä Etelä-Savossa huhtikuussa. Tapahtuman järjestäjänä on Marjaana Kovanen ja kouluttajana Anssi Krannila.
- Maatiaisveista luentosarja Helsingin kesäyliopistossa kesäkuussa. Luennoitsijoina ovat Pentti Alanko ja Arno Kasvi. Osallistujille kerrotaan Maataisen toiminasta ja myydään siemeniä.
- Siemenryhmä selvittää kiinnostusta järjestää pienimuotoisia luentoja luentotilaisuuksia esim. seuraavista aiheista: kevätkukkijat, syyskukkijat, uutta tietoa ruusuista, kasviharrastajan unelmapuutarha, vanhojen viljelykasvien esittelyä, hyötykasvien siemenlisäys.
- Alku- tai loppukesästä järjestetään mauste- ja yrttikasvien esittely-, tunnustus- ja käyttövinkkitapahtuma. Tapahtuman asiantuntijana on Leila Karppinen.

7. Avoimet kotipuutarhat ja muut maataiskohteet

Kannustetaan lehden välityksellä jäseniä kutsumaan vierailijoita kotipuutarhoihinsa sekä järjestämään paikallisretkiä jäsenille tärkeisiin perinnemaisemiin ja muihin kohteisiin eri puolella Suomea.

Näitä ovat mm. luonnonkasvikeitaat ja pikkutaimistot, joissa muidenkin kannattaisi käydä. Lyhyen esittelyn lisäksi lehteen ja www-sivuille tarvitaan karttatiedot, aukioloajat, sisäänpääsyhinnat ja yhteystiedot.

MAATIAISELÄIMET

1. Vuoden maatiaiseläin: Pohjois-Suomen lehmä

Toimintavuoden aikana tehdään Pohjois-Suomen lehmää tunnetuksi lehdessä, www-sivuilla ja tapahtumissa.

PERINNEMAISEMAT

1. Vuoden kulttuurimaisema: Luodaan kriteerit maatiaisväen kannalta erityisen arvokkaalle perinnemaisemalle. Nimetään vuoden perinnemaisema.

2. Perinnemaisemaretki

Tehdään Pohjois-Karjalaan elokuussa perinnemaisemaretki, jonka yhteydessä järjestetään myös maisemanhoitotalkoot. Oppaaksi on lupautunut Sauvo Henttonen.

D. TALOUS JA HALLINTO

1. Hallitus ja muut toimijat

Hallitus kokoontuu säännöllisesti ja vastaa toimintasuunnitelman toteuttamisesta, yhdistyksen sääntömääräisten tehtävien hoitamisesta ja yhdistyksen taloudesta.

Anja Alanko toimii yleiskoordinaattorina huhtikuun loppuun asti. Siemenvastaavana jatkaa Leila Karppinen ainakin 14.10.2006 asti. Yhdistyksen kirjanpitäjänä jatkaa Raili Siltala. Taloudenhoitajana ja jäsenrekisterin ylläpitäjänä jatkaa Iris Lundqvist. Lehden taittajana jatkaa Johanna Onnela. Aune Kämäräinen aloittaa työnsä toimittajana vuoden alussa. www-sivujen toimittajana jatkaa Päivi Nummenranta.

2. Talous

Yhdistyksen taloudellinen tilanne on toimintavuoden alussa vakaa. Vakauden säilyttämiseksi hallitus seuraa taloutta säännöllisesti.

Yhdistyksen toiminta perustuu pääasiassa jäsenmaksutuloihin, joista suurinta osaa tarvitaan tiedotustoiminnan ja toimiston sekä jäsenrekisterin ym. jäsenoimintakulujen peittämiseen. Toiseksi tärkein tulonlähde ovat siemenet ja taimet. Näistä saatava tulo kattaa huomattavan osan siemenvastaavan palkkauskuluista. Muu varsinainen toiminta perustuu pääasiassa vapaaehtoistyöhön ja osallistujilta perittäviin maksuihin.

Yhdistys voi myös hakea avustuksia ja muita julkisia varoja sekä ottaa vastaan lahjoituksia ja sponsoritukea. Yhdistys voi myös jakaa lahjoituksia ja stipendejä. Mahdollisia lisävaroja käytetään hyvin perusteltuihin ja valmisteltuihin projektiluonteisiin hankkeisiin.